

Aan de leden van de gemeenteraad Waalre

Uw brief van	Uw kenmerk	Behandelaar Financiën/ H. Wiegerinck
Onderwerp Meicirculaire 2024 gemeentefonds	Ons kenmerk	Datum 11-06-2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Eerder hebben wij aangegeven dat u wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire van het gemeentefonds. Inmiddels zijn de doorwerkingen van de meicirculaire bekend en via deze brief stellen wij u daarvan op de hoogte.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire van het Rijk. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid, de septembercirculaire bevat de vertaling van de Miljoenennota en de decembercirculaire geeft de vertaling van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire die nu voorligt bevat informatie over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2024, een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2029 en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026.

Nieuwe financieringssystematiek

In de meicirculaire 2024 wordt eerder afgestapt van de bestaande systematiek "trap op, trap af". Bij de "trap op, trap af" systematiek bewegen de inkomsten van gemeenten via het Gemeentefonds mee met de uitgaven van het Rijk. Nu wordt de invoering van de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Dit betekent dat de inkomsten van de gemeenten vanaf 2024 worden gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Door het toepassen van de ontwikkeling van het bbp vanaf 2024 zijn de inkomsten voor de gemeenten voor alle jaren lager. Voor de lagere inkomsten worden de gemeenten in al deze jaren gecompenseerd behalve voor het jaar 2025.

Een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2029

In 2023 zijn het kabinet en de gemeenten overeengekomen dat het gemeentefonds vanaf 2027 wordt geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een 8-jaars (historisch) gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp. De verwachting is dat de accessystematiek hierdoor minder schommelt. Dit voorjaar is afgesproken dat deze systematiek al vanaf 2024 ingaat. Omdat dit nadeliger uitpakt voor gemeenten worden ze hiervoor gecompenseerd vanaf 2026, afgezien van een eenmalige korting van € 675 miljoen in 2025.

Schrappen oploop opschalingskorting vanaf 2026

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de meicirculaire 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt.

Besparingsverlies jeugd

In de meicirculaire 2024 is opgenomen dat de geraamde extra besparing van het Rijk van € 500 miljoen voor 2025 komt te vervallen, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. Uitgangspunt is dat het vervallen van de extra korting geen budgettair effect heeft. Het verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor Jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven. Dit wordt voor 2025 nu teruggedraaid.

Taakmutaties en overige uitkeringen

In de algemene uitkering is de integratie uitkering Participatie opgenomen. Deze uitkering stijgt hoofdzakelijk als gevolg van loon- en prijsbijstelling. Het bedrag dat wij hiervoor ontvangen betalen wij door aan het WSW-bedrijf Ergon.

Gevolgen voor Waalre

Hieronder lichten wij de gevolgen voor de jaren 2025 t/m 2028 voor Waalre toe. De mutaties die in deze circulaire zijn verwerkt voor het jaar 2024 verwerken wij in de eerstvolgende turap.

gevolgen mei circulaire 2024 gemeentefonds	2025	2026	2027	2028
1 Voordeel meicirculaire 2024 t.o.v. septembercirculaire 2023	863.281	1.808.279	1.747.233	1.794.905
2 Als gevolg van het verleggen van het basisjaar van 2024 naar 2025 zit hierin een bedrag voor prijsstijgingen van 2024 naar 2025	-1.123.373	-1.036.171	-1.037.874	-1.037.785
3 Ruimte in deze circulaire tov vorige circulaire	-260.092	772.108	709.359	757.120
taakmutaties:				
4 Besparingsverlies jeugd	-260.000			
5 Taakmutatie WSW: extra kosten opnemen	-104.429	-102.117	-89.260	-89.170
6 Blijft te besteden	-624.521	669.991	620.099	667.950

Toelichting van de bedragen die opgenomen zijn in de bovenstaande tabel

1. Voordeel meicirculaire 2024 t.o.v. septembercirculaire 2023
Rekening houdende met alle mutaties die vanuit het Rijk komen en aanpassing van de maatstaven zoals die voor de komende begroting van Waalre gelden, ontvangen we meer uit het gemeentefonds.
2. Verleggen basisjaar
Waalre raamt de kosten in de begroting zonder de jaarlijkse indexeringen. De benodigde bedragen voor 2025 inclusief de indexeringen worden nu uitgevraagd. Daartegenover ramen wij de algemene uitkering ook zonder indexering. Nu wordt 2025 het nieuwe basisjaar en wordt het bedrag voor de indexeringen bekend.
De komende maanden weten we of dit bedrag voldoende is voor de dekking van de meerkosten in de begroting 2025 t.o.v. de begroting 2024.
3. Ruimte in deze circulaire t.o.v. vorige circulaire
Als we de bedragen genoemd onder 2 reserveren voor de indexeringen naar de begroting 2025 levert de circulaire dit bedrag op t.o.v. de vorige begroting.

4. Besparingsverlies jeugd

De besparing van het rijk in 2025 komt te vervallen. Dit is voor Waalre € 306.000 en is verwerkt in het bedrag onder nummer 1. Tegenover deze besparing in de algemene uitkering hadden we voor 2025 een besparing op de kosten jeugd opgenomen van € 260.000. Deze besparing komt nu te vervallen.

5. Taakmutatie WSW: extra kosten opnemen in de begroting

Onderdeel van de algemene uitkering is een bedrag voor de WSW. Dit bedrag betalen wij 1 op 1 door aan het WSW bedrijf. De hogere opbrengst is opgenomen in het bedrag onder nummer 1. Wij zullen hiervoor een extra kostenpost in de begroting opnemen.

6. Blijft te besteden

Voor 2025 is er een nadeel op de algemene uitkering van € 624.521. Vanaf 2026 ramen wij een (structureel) voordeel op onze algemene uitkering. De hierboven genoemde bedragen verwerken wij in de begroting 2025 – 2028.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer